

ТУСПАХ

НУРЛАТ РАЙОНЁН ОБЩЕСТВАПА ПОЛИТИКА ХАҢАЧЁ
ОБЩЕСТВЕННО-ПОЛИТИЧЕСКАЯ ГАЗЕТА НУРЛАТСКОГО РАЙОНА

Хаҗат 1931 сулхи июлән
9-мөшәнче тухма нусланй.

№ 77
(4646)

1998 сулхи июль (утә)
уйәхән 8-мөшә, юнкун

Паләртнй
хакпа.

Вайәсене шеллемәсчә

Выйәксене суллахи лагерьсене кушарнаранпа пәр уйәх иртсе кайрә ёнтә. Пирән хушләх дояркисем ыглах сәт су са илсә тесе вайәсене шеллемәсчә, саванпа пәрлех вәсем сәмрәк пәрусене 20 куна ситичен пәхәсчә. Сапла, пәрремәш хут Шруланә ёнесене ләхакан Нурия Мингазеван ушкәнәнче таләкра вәтамран су са илсә сәт 14,5 килограмм шутланат. Альфия Салахова, Аклима Миндубаева, Гульсум Салахова ушкәнәнсенчи сәк кәтарту 12-13 килограмм шутланат. Гульчачак Насыбуллина, Танзиля Нуруллина, Гульфәрия Галиуллина та вәсенчен кәшт кәна каярах пыраччә.

З.ИСМАГИЛОВА.
"Татарстан"
хушләх.

"Тухәс-98" пресс-группа пәлтерет

Тыршичен хиселә кунсем юлнине шута илсә, халых вәхәтра ялта пурнакансем выйәх апачәсем нумайрах хатәрлеме тәрашәсчә. Пур хушләхсенче тенә некәх нумай сул үсекен кураксенә сулнй. Хрәсченсен хушләхәсен "Кондурча" ассоциациянче утәчи нумай хатәрленә - 880 тонна. Юлашки кунсенче "Комбайн", "Игенче", Хафизов ячәне хиселенекен, "Татарстан" хушләхсенче те утә запасә үснә. Синдряков ячәне хиселенекен, "Комбайн" ассоциациясенче утә запасә паләртнин пәрре виҗәмәш пайне, Хафизов ячәне хиселенекен хушләхәра - пәрре таваттәмәш пайне, "Дуслык" суррине хатәрленә. "Заветы Ильича" ассоциацияре, РСУн, сахәр заводән, сәт-су комбиначән хушма хушләхәсенче утә сәршер тоннаран сахалрах шутланат.

Санталәк сүмәрлй пулнине маса ёлкәрсә ситнине шута илсә, хушләхсенчен чылайшә сенаж хывәсчә. Кунта та "Кондурча" ассоциация малта пырат - ёнерхи кун төлне вәсем траншейәсене 1900 тонна сәтеклә апат хывнй. Ку вәл паләртнй заданин сурри шутланат. "Киклә" ассоциацияре сенаж запасә 700 тонна, "Дуслык" РСУн хушма хушләхәнче - 500-шер тонна. Ку төләшине "Рас-

свет", "Татарстан" ассоциациясенче те начар мар ёсленә. Юлашкинче, саплах "Киклә" хушләхәра ёнер 100-шер тонна сенаж хывнй. Витаминлй курак сәнаж хатәрлекен агрегатсене хута янй хушләхсен шучә те үснә: АВМсем "Игенче", "Төрнеç" хушләхсенче те ёслеме тытәннй. Сәк паха апатән чи пысәк запасне - 31-33 тонна Мичури ячәне хиселенекен, "Урняк" тата Синдряков ячәне хиселенекен хушләхсенче хатәрленә. Районта халых вәхәт төлне пурә 14 агрегат 250 тонна витаминлй курак сәнаж авәртнй, ку вәл султаләка паләртнин сурри шутланат.

Путек миләкән запасә 640 тонна ситнә, ку паләртнин пәрре виҗәмәш пайә. Халых вәхәтра хушләхсем хайсен вайәне тата шефсем пуләннине ку ёсе малалла ирттерәсчә.

Сәр ёсченсем ситес сулхи тухәс никәсәшән те тәрашәсчә. Халых вәхәт төлне районта кәрхи тырә акма 2 пин гектар ытла хатәрленә. Ку ёсрә "Агрохимсервис" хушма хушләхән, Мичури ячәне хиселенекен, "Игенче", "Киклә", "Урняк", "Сәнге" ассоциациясен сәр ёсченәсем пысәк активләх кәтартәсчә. Анча та кивә кураксен ләптәкәсене сухаланй хушләхсем сахал-ха, ку вара малашине пысәк пәлтерәшлә.

Кәчәканләсен төсләхәпе

Иртнә әрнере Кәчәканләри вәтам школ бази сичне районти школ директорәсен семинар-канашләвә иртрә. Кун йәркинче сивәч ытусем тәчәс, саванпа та вәл питә хәрүллә иртрә. Ачасен суллахи канәвне тата школ сүмәнчи участокри ёсе, йәркелеси пирки кашни хайән шухәшне пәлтерчә. Ку школа вәренекенсене ёсе хуш туйәмне хәнәхтарассине пысәк тимләх уйәраччә.

Школа шалтан хитре капәрлатни тата кунта хушаланакан тирпейләх - шкулти учительсемпе вәренекенсен пәрле тәрашә ёсленин результатчә. Йәркеллә, төслә ёслесе хатәрленә йәрансем тата лартнй культурәсем те төләнтерчәс. Педагогсен коллективә хрәсченсен хушләхәсен "Татарстан" ассоциациян ертүсисемпе тачә сыхәнү тытат. Школ столовайәнче пәсерекен сәкәра ассоциация ёсченәсене сутащә. Хушләх та вәренекенсем хайсен шанчәклә кадрәсем пуласса шанат. Кәчәканләсен опычә ыттисемшән төсләх пулса тәрать тесе хак пачәс семинара хутшәннй школ директорәсем.

Сәваплә Ту сичне пулса курнә

Нумаях пулмасть районти вәрентү пайә школ директорәсене тата районти школ сулне ситмен ачасен учрежденийсен ертүсисене Пүлере Сәваплә Ту сине каясине йәркелерә. Пүлerti краеведени музейн экскурсовочә ёлкәхи историллә собитисем сичнен каласа пачә, төрлә наука пәтәмлетәвәсемпе паллаштарчә. Сулсүреве хутшәннисем сәваплә йәла-йәркене пурнасланине - асанса така пуснине курчәс. Сәваплә вырәнта пулни вәраччен асра юлә, вәл пирән тавракурама анләлатрә, чун-чәрене пуянлатрә.

Р.ГИНЯЕВА,
4-мөш номерлә школ директорә.

ИЮЛЁН 12-МӨШЁ - ПИТРАВ КУНЁ

Районти чәвашсен фольклор прәшникә "Уяв" ирхине 11 сехетре Чиешне яләнчи вәрман сывәхәнче, Сәрамсан юханшывә хәрринче пулат.

Программәра:

- прәшнике хутшәннисем ял урамәсемпе утса тухасси;
- районти пуларуләх фольклор коллективәсен концертчә;
- чәваш юррисем;
- наци кулиари блюдисен выставки;
- сәра речә;
- иләртуллә спорт йәртәвәсем, вайәсем, конкурссем;
- сүтсанталәкра канасси.

Суту-илу точкисем (мороженай, сәткенсем, шашлык) ёсләс. Уяв вырәнне ситме сире трасса тәришәне вырнастарнй маршрут паллисем пуләшәс. Нурлатри автостанциярен Чиешне ялне маршрутри автобуссем сүрессине йәркеләс.

"Уява" ыра сунса кәтетпәр!

Путек миләкә хатәрләсчә

Нефтебаза коллективә иртнә канмалли кунсенче хайән хушма хушләхәнчи выйәх-чәрләх валли путек миләкә хатәрләс ёсе хутшәнчә. Сәкән йышши апата пурә 30 тонна хатәрленә. Унта пурә 45 рабочи хутшәнчә, вәсене икә автобуса илсә кайрәс тата 5 КАМАЗ та янәччә. Хушләх ертүсисем сынсене апатлантарассине йәркеләссинән те тәрашрәс.

Р.АГЛЯМИЕВ.

Паянхи номерте:

- * Симәс утси.
- * Вөренту хыпарәсем.
- * Район хаҗачән паллә кунә.
- * ГАИ юбилей.
- * Пәлтерүсем. Реклама.

Симәс утси

Утә саранәсем куш умәнчех пушанса юлчәс. Тутлй шәршлй куракә вәхәтлй сулса, хиртикулсем пысәках мар капансене купа лащә, ку вәсен пилләкмәш купаччә. Санталәк кәтменләхсем чылай кәларса тәратат пулин те, апат хатәрлекенсен кәмәлбәсем сәкленуллә.

Паллах, тәрашмалла, ёслени сая каймасть, - терә МТЗ-

80 тракторпа утә пушаракан Минтагир Шакиров (үкерчәкче). Кәсал сәк хирсенче вәл вырәнти утси тапхәрне кәтсе илет. Ун хысән Х а л и л ь Шакиров юлнй симәс м а с с а пушарат. КУН-10 агрегатпа

ёслекен Васыл Гильфанов та хайән юлтәшән сәмахәпе киләшрә. Сәк яшсем халы хушләхәра апат хатәрлессинче төп вай пулса тәраччә. Саванпа та хәл валли апат хатәрлесе хәварасси шәп кәна вәсенчен килет. Халых вәхәтра вәсем тәрашнине 160 тонна утә хатәрленә, 250 тонна сенаж хывнй.

Выйәх апачә хатәрлекенсене пуләшас тесе пенсионерсем те тухнй. Ильнур Сафин хайән стогометателәпе питә вәр-вар ёслет. Фанис Загиров, Гусман Сибгатуллин, Фанис Шайхутдинов тата Рафис Камалетдинов капансене питә йста купаласчә. Вәсем туслә, киләшсе вай хураччә, сәкә вәсене ёсе аңаслй пурнаслама пуләшат.

• Пёрремөш ялкорсене самах паратпяр

Мөн тата мөнле сырмалла

Пирён район хаҗачё стажё шыақ ёнтё: 1931 сулхи июль 9-мөшөнчө сутта курна.

Эпё сак хаҗатпа малтанхи сулсенчөх тача сыханы тытатп. Вәрса вәхәтнчө те "фронтран килнө хыпарсем" темәпа сыраттәм.

Анчах түрөх активист пулман ёнтё.

Пёррехинчө Ук-самләри шулти ачасемпө тёл пулнә чухне манран Елена Улаева вёренкен йитрё:

- Федор Афанасьевич, ешле сырма вёренмелле?

Сак йитү унән ытти юлташсене те кәсәклантарчө.

Пирён хушара тёллө каласу пулчө.

Елена унчөн те сыркаланә иккен.

Ачасем йитнипе эпё хамән ёсхөл синчен каласа патәм.

Эпё пусламаш классенчөх сырма пикентөм. Тёррөсипө каласан, манән малтанхи заметкәсем стена хаҗачё валличчө. Пиллөкмөш класран вара "Вёренүшөн" хаҗат редколлегийён членөнчө тәрәшпартәм. Паллах, чи малтанхи хыпарсем клас пурнәсчө, кану вәхәтнө мөнле ирттерни синченчө.

Сапла, пёрремөш вывод турәмәр - сыракан хай мөн син-

чен лайах пёлнине сугатма тәрәшмалла.

Иккөмөшө вәл - сырни тёррөс фактлә пулмалла. Унсәран статья витемлө пулмасть.

Пыра-киле эпё район хаҗатне те сырма пусларәм. Кәна сак хаҗатән редакторё Михаил Назаров Куракъял шулөнчө каласу ирттернө хысән пусларәм.

Мөн синчен сыртәмха? Шулти амартусем синчен, колхозән туләнине сумкураксенчен тасатни синчен.

Кам синчен те пулин сырас тесен, сакна асра тытмалла: кәранташпа блокнот кәларма ан васка. Вёсене курсан сын

именме пулгарать. Савәнпа та малтан уна калас, хәвна кирлө фактсене тупма тәрәш. Статьяна хатёрлөс ситтерсен унән содержанийөпө паллаштар.

Паллах, пёр-пёр ситменлөхсем пирки сугатнә чухне фактсем тёррөс пулмалла.

Пурнәс, редакцире ёрлекенсемпө тёл пулни опыта пуяллатать.

Сапах та вёренме пәрахмалла мар. Сак тёллөвөпө эпё КПСС Центральнай Комитөчө сумәнчи Аслә шултан вёренсе тухрам. Журналистика енөпө. СССР журналистсен Союзө те мана нумай пулашать.

Ялкор, журналист ёсө литературапа тача сыхәннә. Заметкәсемпө статьясем, тёрленчөксемпө очерксем сырнисёр пурне, каласем, водевильсем сырма пусларәм. Вёсене пухса, сборниксем, кёнексем те кәлартам. Вара мана Россия Федерацийөн писательсен Союзөн членне илчөс.

Журналист, писатель сулө ту сине хәпаракан альпинистән сулөх. Мөнле сулөрөх хәпарса пырать - апа пулашу та ытларах кирлө.

Чылай материалсене эпё малтан "Тусләх" сөнөтөп. Район хаҗачё маншән - пусламаш утам. Савәнпа та саканта ёрлекенсене тав таватп.

Халиччен сырнисенчен темиҗө кёнеке те кәларма пулөччө. Анчах та хәварах лайах пёлөтөр: халхи тапхәрта кёнеке кәларасси кәткәс ёс. Пуринчен ытла пире, центран аякра тәракансене.

Хәш-пёр юлташсем мана үкөтлөсчө:

- Ситет пулө сана, сакәрвунна ситсе пыраканскере, сырма. Канма вәхәт вөт.

Чәнах та, нумай вәхәт иртрё ёнтө эпё сыравсә ёснө пикеннөренпө. Сапах та пёр хәнәхнә ёсө пәрахма сәмәл мар. Чөре ташнә чухне сак ёсө пәрахаймап.

"Тусләх" хаҗат редакцийөнчө, типографире ёрлекенсене малашне те районти халәхсен - вырәссен, тутарсен, чавашсен - чән-чән сывах тусө пулма сөнөтөп. Хөв. САВГАЧЕВ.

Үкерчөкре: ларасчө (сулахайран сылтәмалла): Ф.С.Савгачев, М.В.Назаров ("Октябрьский колхозник" хаҗатән пёрремөш редакторё), чылай сулсем хушши хаҗатән чи активлә обществәлла корреспондентчөсенчен пөри А.Д.Дмитриев; тәрәсчө: парти райкомөн идеологи енөпө ёрлекен секретарё пулнә А.А.Коростелев, М.Г.Рафиков (район хаҗачё 60-мөш сулсенчи редакторё), А.У.Абдуллин (80-мөш сулсенчи редактор). Үкерчөке район хаҗачё тухма тытанныранна 60 сул ситнө сул (1991с.) тунә. Н.Квашина үкерчөкө.

Нурлатри чи ватә сын

Парнеленө тутәр сыхнә кинемей, чүрөчө патөнчө шухәша кайса, инсетелле пәхса ларать. Ырә кәмәллә куҗөсем ялкәшсө, пичө пёркөленнө. Сүсө шулнә. Ютсем унран кәсәкланса йитни сине вәл пите чәтамлә, пөлсө хуравлать. Июнь 13-мөшөнчө Анна Алексеевна Журавлева хай 100 сул тултарнә юбилее паллә тунә. Сак датәна вәл пите ләпкән, мәнкә-мәлланса йышәннә.

Вәл Куйбышев ура мөнчи пёр пүлөмлө тирпейлө хваттерте хөрөпө пурәнать, вәл та пенсире ёнтө. Клавдия Егоровна 32 сул хушши чугун сул синчи пекарняра сәкәр пөсөрнө. Амәшнө вәл тәрәшса пәхат, күрентермест, ырә самахсемпө хавхалантарать. Хай вәл нимөнле ёсрен те хәрамасть, пурне те тават: апат хатёрлет, кәпө-йөм савать, сәкәр та пөсөрет. Акә шәматкун хайөн Ири-на ятлә хөрөпө менелик ячөпө хәнасем пухнә: сакән пек паллә собити кашни сул пулмасть вөт - кукамәшнө мөнле хисеплемелле мар-ха?

Юлашки сулсенчө Анна Алексеевна начар курасть тата халхи те илтсөх каймасть, савәнпа та каласа парассине Клавдия Егоровна хайөн сине илчө.

- Анне Шунтал районөнчи Сөнө Кувак ялөнчө суралнә. Кайран вара апа эфир хамәр пата илсе килтөмөр. Хайөн пурнәсөнчө вәл тёрлине тусөс ирттернө, ырми-канми ёслөнө. Тырә вырнә, сәпнә, кёлте сыхнә, сырмара йөтөн йөпетнө тата пир тунә... Кайран вара тёртме, арлама тытәннә.

Ялти улахсенчө сәмрәксем пустарәнса ала ёсө тунә. Савән пек улахсенчө вара пите хастар та вәрвар хәрачана Егор ятлә яш асәрханә: "Ку чи хәвәрт сыхаканни - эпө апа качча илетөп", - тенө. Төпөр кунах хәтасем янә. Анна куҗусулпөх

макәрма тытәннә: "Эпө апа пачах пөлместөп вөт..." Кайран вөсем пите туслә пурәннә, пилөк ача суратнә: таватә ывәлла пёр хөр. Пуянләх пулман, хуйхә вара Анна Алексеевна сителөклө туснө. Высләх, чухәнләх, пөччөленчө. Упәшки тата икө аслә ывәлө - Алексейпө Александр вәрса вилнө, Иван вара фронтран сывә таврәннә, амәшө кёл туни пуләннә пулас.

- Хайне мөнле йывар пулсан та, анне нихәсан та алине усман, сынсене пёр хирөсө сәмах та каласәвне малалла тәсрө Клавдия Егоровна. Сук, вёренеймен сав, ала пүсөс вырәнне яланах хөрес лартат. Сак вәхәта ситиччен пурәнни синчен вара мөн каламаллине те пөлместөп... Врачсем патне сүресөх кайман, апата та тиркемен. Кунти хайөн юлташсене пурне те пытарчө. Кусем вөсем - Ольга, Васена тата Евадокия, хайне вара Турә унән ырә кәмәлөшөн сөргөн те иртме пилленө пулө. Эсир вәл миҗерине ан пәхәр - вәл аслә-тәвлә каласать-ха.

Ку чәннипөх сәпла. Анна кинемей пөлсө, шухәшласа каласрө. Самодержави власне те, вәрса та, тәлләх юлнине те, нәлуксем түлеттернине те пите лайах аставать. Клавдия Егоровна сөмбө синчен каласма тыгәнсан вара Анна Алексеевна пире пүлсө калама тытәнчө: "Манән сакәр мәнук, мәнуксен ачисем вуниккөн тата вөсен ачите пур".

... Анна кинемей чүрөчө патөнчө ларать. Вәл йәласем, сынсем мөнле улшәнни синчен шухәшлать. Халх сынсенчө курайманләх нумай сав. Анчах та пурнәсра ыркәмәлләх яланах ытларах пулнә, сакна вара халө те сүхатсәх пөтермен-ха. Унсәран мөнле пурәнмалла.

Анна кинемей урәлла шухәшлама та пултараймасть.

Т. НАЗАРОВА.
Н. Азизов үкерчөкө.

Сыру сыратән васкаса...

Ырә кун пултәр, хисеплө вулакансем! Сур сул иртрё ёнтө, савәнпа та эфир хәш-пёр итогсене пөтөмлетме шулларәмәр. 1998 сулхи январь-июнь уйахөсенчө редакци сирген 400 яхән сыру илчө. Статистикапа вара пёлтөрхи сур султа 100 сыру сахарах пулнә. Апла эфир сире кирлө, пире шанни иксөлмен. Пирён пата прозәпа кәна мар, савәсемпө те сырасчө, почта вара Нурлатран тата район ялөсенчен кәна мар, самахран, Самартан, Тольятирен, Саратовран, Ульяновскран, Хусантан тата Тутарстанән ытти хулисненчө килет. Пирён вулакансем обществән тата хайсен пурнәсөнчи собитсемпө, сөнөлөхсемпө паллаштарасчө, хайсемпө сумән пурәнса ёрлекенсем синчен каласа парасчө, сөнөсчө, канаш парасчө, тав тавасчө, кәмәлсәр пулнине пөлтерөсчө...

Көскен каласан, сырусенчө хускатакан йитүсем пите нумай тата вөсем халәхән социаллә интересөсен пёр пайне туллин сәйләса парасчө.

Критиклесе сырнисем те пур. Пөлтөрхи хөллө Сельхозтехника микро районөнчө пурәнакансем хваттерсенчө сивө пулни пирки үпкелөсчө шәнкәравларөс, А.Никитин - ял учителөн сөмйине тивөсчө сәмәлләхсене пәхәнманни пирки, Алексеев "афган" микро районөнчө пурәнна меллөхсем пулманни синчен йитәва сөклөрө, Нурлат хулинчи Школьная урамөнчи 26-мөш суртра пурәнакансем пулвалсенчө шыв тәни синчен пөлтерчөс, Чишмаран вара ачасене хулари шула занятиксене лөссине лөссине синчен. Сырусен ытларах пайне эфир вырәнсенчө пәхса тухма тата мерәсем йышәнма яраса паратпяр. Шөл пулин

те, хәш-пёр организисенчен хурав пите кая юлса илетпөр. Сәпла, январь уйахөсенчөх редакци тата Циолковский урамөчи 22-мөш суртра пурәнакансем Нурлатри газ учасөтөкөнчө йүнө газ көргөншөн түлемелли йөрке синчен әнлантарасса көтөсчө. "Нурлатгаз" ЭПУна техуслугәсемшөн укса тёррөс илесси синчен Ахметовән йитәвө сине хурав пама та васкамасчө. Июнь уйахөчө пирён пай вулакансен сырәвөсене тата пилөк адрөспа яраса пачө, виҗсөшө сине хурав илтөмөр. Көтөпөр.

Пирён пата сырасчө кәна мар, шәнкәравласчө те. Хәш-пёр чухне пирён пата сырнә е шәнкәравланә автор ют сөннән хушаматне калать. Россияре анлә сарялнә Ивановсене уйрамах "лекет". Акә нумаях пулмәсть редакцине 99-мөш профтеху-

чилищөре иккөмөш курсера вёренкенөн амәшө тесе шантарнә хөрарәм училищөре нумай вәхәт хушши стипенди паманни пирки үпкелөсчө шәнкәравларөс. Факт - фактә ёнтө - унән чәнләхне эфир пичетличчен тёррөслөрөмөр, сөмбө бюджетө вара халхи вәхәтра пөчөк сумма та ытлашши мар, анчах редакцие шәнкәравлакан юриөх конкретлә сынән хушаматчөпө уса курнә, сакә сынсем хушшинчө хирөсү кәларнә. Ку енөпө сире, хисеплө вулакансем, акә мөн каласшән. Эсир хәвәрән йитәвөрсене татса парасшән, мөнле те пулин сәлтавап хушаматәра пөлтерөсшөн мар пулсан, ытти-семшөн кәткәс лару-тару кәларса ан таратәр.

Пирён пата сырәр. Шәнкәравлар. Эфир сирөн сырәвөрсене яланах көтөпөр.

Сырусен пайө.

62 сул каярах НКВД системинче сулла сурессин хәрүшәрләхне йөркелес тата тивәстерес теләше служба йөркеленә пулна. Җав вәхәтра автомашинасемпе мотоциклсен шүчә нумай пулман. Ун чухне сулла суремелли правиләсене уйрам транспорт хуҗисем пәсна. Сулла сурессине регулировщик йөркелесе тәна. Каярах ала вәсәен ёслекен хунар-светофорсем вырнастарна. Вәхәт иртнәсем төрлө йышши транспорт шүчә те үснә.

1940 султчен пирән сөршывра пәрлешгернә правиләсем пулман, вәсене ёслесе хатәрлесси тата сирәплетессе влаҗан вырәнти органәсен компетенцине кәнә.

1940 султа сулла суремелли пәрремеш типлә правиләсене сирәплетнә, вәсен никәсә синче пәр еврләрех правиләсем йышанма тытәннә. Мәнпур сөршывшан хуласемпе ялсен урамәсемпе суремелли Правиләсене 1961 султа кәртнә. 1972 султа сөршыван мәнпур территорияшән пәрлешгернә Правиләсем ёслесе хатәрлессине тата сирәплетессине шалти ёссен Министерствине хушнә.

Пирән районта ГАИ службине шәп 50 сул каярах, 1948 султа йөркеленә. Унан пәрремеш начальникә Николай Антонович Ястребов Арна. ГАИ служби хальхи а-мәш номерлө школ суртәнче вырнашнә пулна. Пәрремеш мотоциклсем районта 1934 султа куранма пулман. Вәсен хуҗисем Михайловка поселкәнчи Иван Михайлов тата Октябрьски МТСри механик Кутбурдин Фахрутдинов пулна. Фахрутдинован мотоциклә паянхи кунччен район музейнәчә упранат. Районти пәрремеш автомашина водителәсем Харис Гирфанов, Зигангир Мазитов, Иван Разумнов, Гариф Хусаинов пулна. Алләмәш сулсен вәсәенче тата 60-мәшсен пусламәшәнче районта 200 яхан автомашина тата 300 мотоцикл шутланнә.

Җитмәлмәш сулсен пусламәшәнче вәсен шүчә 10 т үснә.

1997 султа 1000 единица

РАЙОНТИ ГАИ

50 султа

ытла сәмәл автомашина учета тәратнә.

Паян госавтоинспекция автомобиләсемпе компьютерсем сителәклә. Пирән служба тивәсәсене экзаменсем йышанасси, автотранспорта техника енчен төрәлессе тата регистрацилессе, саплах сулла сурессине төрәлесе тәрасси, сулла сурессине йөркелессе, техника хатәрәсем вырнастарасси кәрет.

Госавтоинспекция сулла сурессин хәрүшәрләх фончә нумай пулашат. ГАИ ёсчәнем сулсерен сулла суремелли правиләсене пасакан 10000 ытла сынна паләртаҗсә. Вәсем кунсерен 300 автомобиль тата ытти транспорт хатәрәсем төрәлсәсә.

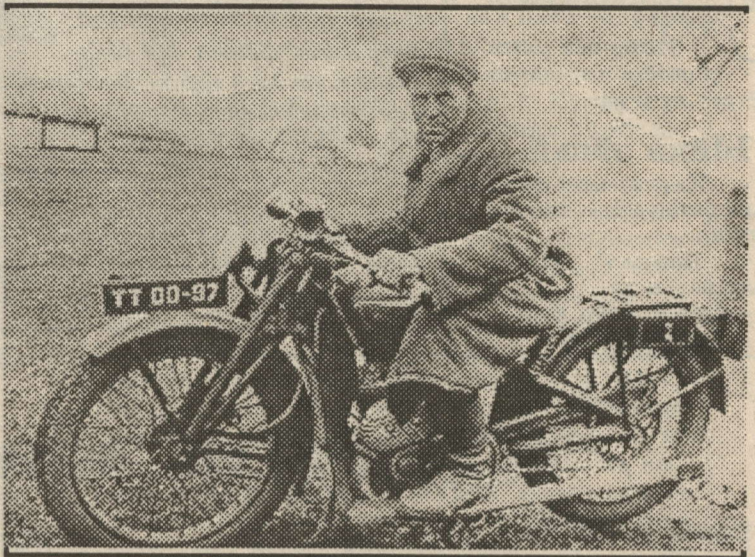
Сурессин хәрүшәрләхә автомобиль суләсен пахаләхәнчен те нумай килет. Хальхи вәхәтра районта 500 километра яхан автосул шутланат. Автомобиль суләсене тәвассинче тата сәнетесе юсасинче хулапа район администрация тәрашнине пысак улшәнусем пулчәс. Сулсем синче 500 ытла паллә,

54 - кәтарту, 5 светофор объекчә.

Пиләк уйәхра районта 16 маршрутпа 600 пин ытла пассажир турттарнә. "Автобус", "Тимлә пулар: ачасем!", "Переезд" профилактика операциясем әнәслә иртсәсә.

Районта ачасем сул синчә инкеке лекессине сирсе ярас теләше теллелә те план тәраҳ ёслетпәр. Ёсе ачасене хәйсене сул синчә тыткаласин культурина, сулла суремелли правиләсене ханәхма вәрентес теллелә ирттерпәр.

Сул синчи инкекссене сирсе ярас теллелә сулла сурессин хәрүшәрләх фончәне ГАИ школсен ертүссин семинарне йөркеленәччә. Республикари "Симәс сүтә" ЮИД конкурсенче Нурлат хулинчи "Росинка" ача сачә 3-мәш выран йышанчә. Сулла суремелли правиләсене пропагандалас ёсе массәллә информатив хатәрәсем урлә ирттерсәсә. Кәсәл республика телевиденийәпе районта ГАИ ёс опытәнчен илнә 6 видеосюжета кәтарнәччә. Яваплә задачаәсене пурнәсәласси сотрудниксен

йөркеләхәнчен, дисциплининенчен, хәйсен тивәсәсене түрә кәмәлпа тата аста пурнәсәланиненчен нумай килет.

ГАИ сотрудниксенчен чылайәшә сәк требованисене ответлсәсә. Кусем аслә госавтоинспектор милици капитанә З.Хуснуллин, административлә практика енәпе ёслекен инспектор милици аслә лейтенанчә Р.Аюпов, сул-йәр надзорән госавтоинспекторә милици капитанә

А.Каюмов, сулла патруль службин инспекторә милици прапорщикә С.Василенко тата ытиссе.

Хальхи вәхәтра ГАИ службишән автомобиль суләсем синчә сынсен пурнәсәне тата сывләхне сыхланассинчен пәлтерәшләрех задача сук.

М.АЮПОВ,

ГАИ начальникә, милици майорә, ТР транспортән тава тивәслә ёсчәнә.

Октябрьская урамәнче шыв пулә-ши?

Редакция сәкан пек сыру килчә: "Сирән пата Мамәк яләнчи Октябрьская урамәнче пуранакансем сырасәсә. Пирән пәр хуйхә - шыв сук. Эпир школән шыв пусәм башни урлә килекен шывна уса кураттамәр - питә аванчә. Март уйәхәнче нуша тытәнчә. Пирән суртсене ялти шыв пәрәхәсемпе сыхантарчәс. Шәрәх сәнталәкра шыв пирән пата ситмест. Такам пахчисене шаварат, пирән вара чей лартма та шыв сук. Мән ёслемелле-ха пирән? Пурте пирән сине ала сәс сулаҗсә..."

Сыру айне 24 сын ала пуснә.

... Октябрьская урамә, блоксенчен тунә икә хваттерлә, карта тытса савраннә суртсенчен тәраканскер, Мамәк яләнче Пасарлә Матака каякан асфальт хывнә трасса хәррипе, шулла юнашар вырнашнә. Унта пуранакансемпе калаҗатпәр.

- Шыв енәпе йөркеллә мар сав, - пушә витресем сине кәтарса кала-са парат Людмила Федоровна Мещерякова. -

Эпә 70 султа. Сасартәк пушар тухсан та шыв сук вәт... Надежда Анатольевна Епифанова пусәм ситмесен шыва графика памалла тесе хушса хурат. Тәсләхрен, ирхине сәнә суртсем патне, кәсәпа вара ялән ку пайне. Халь вара шыва кәвентепе йәтәсә, флягәсемпе турттарасәсә.

Суркунне пуслансанах шулти шыв пусәм башнинче двигатель сунса

кайна. Җавна пула йывәрләхсем сиксе тухнә: малтан школ сүмәнчи котельня шыв асаттесен меслечәпе - пичкесемпе турттарнә, кайран теплица "касна", унтан вара хәйсене те яла шывпа тивәстерекен системәпа сыханма тивнә. Сапла майпа, школ шывсәр юлман, күршәри Октябрьская урамәнче пуранакансем те суркунне аптраманха, анчах та июнь уйәхәнчи шәрәх сәнталәкра шыв вәсем патне ситми пулна. Вырәнти власть ытти урамсенче пуранакансене кушармалли шлангсемпе уса курма чарат: "Кама-тәр ёсмет шыв сук, эсир вара пахчасене шаварат!"

Хәт мәнле лару-тәрава та татса памалли майсем пур вәт-ха. Кунта та саплах. Сәкна ял "пусләхәсем" әнланасәсә. Шыва графика тивәс-

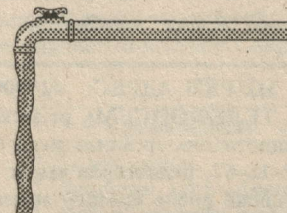
терме те пулат, ан тив, пурте уса курччәр. Анча та ку вәхәтләхә кәна вәт-ха. Насус хуҗаләхне тата сапласа пәтернә 200 метрлә кабеле улаштармалла. Шкул директорә Радик Бареевич Шамсутдинов ку ёс теләше Зузеевәри нефть промыслинче тата сельхозтехникара ыйтса пәлнә. Кунта, паллах ёнтә, тәкаксемсәр май сук. Шкул хәй теллән кәна вәй ситереймест. "Сәнче" ассоциация директорә Салих Сахапович Фахреев конкретлә пулашу пама шантарат. Йөркелү ыйтәвәсене вара вырәнти самоуправленнин Советән председателә Гарифулла Шакирзянович Зигангиров хәй сине илмелле. Кунта тухса суреме те, камран-тәр пулашу ыйтма та түр килет вәт - унсәрән ёс малалла

каймә.

Шыв пусәм башнин оборудованийшән тата ёссене пурнәсәланәшән халәх шывпа уса курнәшән түлекен уксан пәр пайне түлеме пулат. Анча та кашни уйәхра пустарәнмалли уксан пәрре вәсәмәш пайә сәс пустарәнат. Октябрьская урамәнче вара ял Советән ёс тәвакан секретарә Римма Асхатовна Галеева каланә тәраҳ, 2-3 хуҗаләх сәс шывшән түлет. Малашнехи синчен каласан вара, яла тепәр водокачка кирлә.

Сапла, Советән ёс сителәклә, хәвәртләхне үстерессе сәс юлат. Ун чухне вара Октябрьская урамәнче те шыв пулә.

Т. НАЗАРОВА.

Темиҗе сул каялла пирән пысәках мар яла асфальт хыврәс. Эпир куншән питә савантамәр, унсәр пуҗне пирән пата автобус та ячәс вәт-ха. Анча юлашки сулсенче сул япәхланчә: вырә нә - вырә нә пе тарән шәтәксем, вәл ансәрланчә, саванпа унпа суреме те

Сула юсасчә

хәрушә. Кәсәл сула юсәс ёнтә, сапла куҗ уменче пәтме памәс, тесе шанса тәтамәр эпир. Анча та пирән хуйхә никама та хумхантармасть пулас. Инкек килсе тухичен сула йөркенә кәртсен лайәх пулмалла та.

И. ШАЙХИЕВ.
Сирәклә ялә.

Тарса пётне

Пёри психиатр патне кёң-кёмен аллипе сулкалашма тытанат.

Кулашсем
- Мён хатланатар эсир? - ыйтат унран тухтар.
- Курмастар-им, крокодильсене хавалатан.
- Ара, кунта вёсем сук-ске.
- Иртенпех сапла сүретеп те, тарса пётрөс пулө сав.

Бйхи ләпкә

- Кащерен аван сыватар-и? - ыйтат тухтар.
- Яланах ләпкә сыватар-и?
- Аста ёщлетер вара?
- Кащхи хуралга.

Хәна юррисем Түпере Ҙалтәрсем Пит нумай

Тәваннәм, сан патна сыру ятам
Пөрле саванса пурнас тесе.
Пөрле саванса пурнас темерен,
Лайахраххисене шыраган.

Сирен урамәрсем кукар-макар,
Кукрисерен шитий сар сәка.
Сараях сәкисем пер туратсар -
Сар кайака ларма выран сук.
Пиреях пәрахса юта савсан,
Таван савмасть теме выран сук.

Сүререм-сүререм тура утпа,
Тарса юлтәм хура утпала.

Пурәнтәм-пурәнтәм хам тәванна,
Тарса юлтәм сиче ютпала.

Укәла уменче ешәл курәк,
Курәп-халә утсәра янине.
Тәванна пәрахса юта савсан,
Курәп-халә ларса йәнине.

Түпере Ҙалтәрсем, ай, пит нумай -
Кәтра макит пулса ани сук.
Пирен тәван кайрә, ай, уйрәлса -
Арча усламси пулса кили сук.

Пухса йөркелекенә Е.И.НОШКИНА

Кутән качака

Пирен палла геройсем: Юрка, Пурка, Шурка каллах урамра тел пулассе, каллах качака синчен самахюмах пушарассе.

Шурка: Эпир те килте качака усратпәр.

Пурка: Нурлатри карчамасанни пек сәмламассине-и? Аратлине-и?

Шурка: Сәмламасе-масарә... Кутамасне. Ништа юрәхсәр кутәнне. Хаварах пелетер: маһан анне чирлесех тәрәтә, саванпа та аһа элле такам качака сәтне ёсме сәнү панә. Саванпа сөс сав качакана усратпәр. Сәтне аван парат хай. Сөчә сара, анча та...

Юрка: Поезд сине ларса Мелекесе кайрә-и?

Шурка: Сук, апла мар. Нумаях пулмасть анне Нурлатри пульница на вырттарчәс. Килте пөчченех тарса юлтәм. Арәм сук - парәм сук. Анча та качакана сумалла. Сумасан юрамась - силли пәсәлма

пулгарат.

Пурка: Вәл, конешна, сапла...

Шурка: Вәт, пөррехинче, ирхине, тәхәнтәм-тумлантәм, алла пысак чашкә тытпәр, тухрәм качакана сума. "Лейка, Лейка (ячә сапла пирен качакан), килха кунта, сәтне суса илем", - тетеп. Ун патне сывхаратпәр сөс, вәл хәйән шәмә пушмакәне тап! тутарат, ман сине хаяррән пәхат, витен пәр кәтессине кайса тәрәт. Эпә ун патне сывхаратпәр сөс, вәл тепәр кәтессе тарса каят. Эпә аһа: "Лейка, Лейка, эпә сана тутлә утә, сөмсе сәкар паратпәр, сәс мана уншән сәт. Халә ун пеккине бартер тәрәсә. Анланатән-и? Тәм пус сәс, нимуй! Халәхи ларутәрәва нимән те аһланмастан. Саванпа та выльәх тәрәсә сана!" - тетеп качакана. Сук, ним те аһланмасть, кушсене чарса пәрахна, сухалне сөле тәрәтә...

Ман сине вут-хәм сапаты, хай патне яхәнне те ямасть. Сук-ха, капла мар, шухәшлатпәр, тактика уләштарас, кутән качакана улталас. Вәр-вар пәрте чупса кәтәм, хам сире тума хывса пәрахрәм, умма чөсритти, пуса вәрәм шерепеллә тутәр сыхрам, аннен жакеткине тәхәнтәм та каллах качака патне тухрәм. Вәлмана, маскарәд тумләскере курса, кушсене тавәрса пәрахрә, кашкәрлә пәхрә те: "Мекек!" - терә, пушмакә урисемпе тап! тутарчә, витен аякри кәтессине тарса пытанчә. ("Ох-ох-ох", - терәс Пуркапа Юрка, унтан ләпланчәс). "Ах, зараза, ах, бандит!.. - шухәшлатпәр, - сәс сапла-и-ха?" Вәрәм пәта синче сәкәнса тәракан пәява турса илтәм, хаяррән пәхса тәракан качакана кайри уринчен ярса тытпәр, лүчәркесе антартәм, мәйракинчен пәявпа яваласа илтәм,

юпа сүмне кәкарса хутәм. Манән качака сәпкаланчә, тапкаланчә, йәвашланса йәванса кайрә.

Юрка: Качаку йәванса кайсан ху йәвашланса йәрсә ямарән-и?

Шурка: Йәрсә ямарәм, анча та качакине шеллерәм, хәйне вара сурәм-сурәмах. Суса пөтерсен выртакан качакана йәтса тәрәтрәм, пәявне салтса ягәм. Сав самантрах вәл урине тап! таплаттарчә, сунә сәте тәкса ячә, каялла чакса кайрә, эпә куса мәч-мач усса-хупса иличчен топ-топ чупса пычә те хәйән чөвәр мәйракисемпе мана купарчаран кап! каплаттарчә - эпә йәванса кайрәм.

Пурка: Вот ку номер!.. Юрка: Вот ку качака!..

Шурка: Мён каласси пур - кутән качака.

В.ЕФРЕМОВ.

Пёлтерүсем

5x4 тата бx4 метрлә пурасем сутапәр. Телефон: 4-13-35.

УАЗ-469 сутапәр, хаклә мар. Самар областенчи Кушкә районенчи Сәнә Фейзулово яленчи Гумер Сафаргалеевран ыйтса пөлмелле.

40 лет Октября урамненчи 18-мәш номерлә сурт сутанат.

Вөрентү центрә (Лениногорск хули) июлен б-мәшәненчә вөрентме пушлат:
- лифтсен ёсне йөркелесе тәракан явалә сын;
- пәсна вәри шыв пәрахсене тивәстерме ирәк панә рабочисем;
- котельнай операторә;
- хәснә тата шөвек газ баллонсене туртта-ракан, упракан персонал;
- газсене тишкерекен лаборант;
- делопроизводитель тата кадрсен инспекторә.
Телефонсем: 2-34-45, 2-05-18.

Ювелир пайә хаклә чулсенчен ёслесе хатәренә

ювелир издәлийсән выставки - суту-иләвне чәнет. Ассортиментра сәрсәсем, алкасем, суләсем, вәчәрсәсем, венчет сәррисем.

Адрес: Гиматдинов урамә, 79.

Владимир Михайлович Кротов ячәне панә водитель удостоверенине тата технаспорта тупакана 2-19-72 номерлә телефонна пөлтерме ыйтатпәр, парне пулат.

Декабристсен урамненчи 57-мәш номерлә сурт икә пөләмлә хваттерне васкавлә улайшартпәр.

1986 султа туса кәларна ВАЗ-21083, Космонавтсен урамненчи НГДУи тасатакан сооруженийсем сывәхәнчә гараж сутапәр, хакә каласә таталай тәрәх. Телефон: 5-26-02.

Сөмсе сәтел-пукан юсатпәр. Телефон: 5-19-80.

18 кубла метрлә арболит блокәсем сутапәр (хакә заводри). Ләссе нама пултаратпәр. Анат Чалләри Ипринсенчен ыйтса пөлмелле.

Икә пөләмлә хваттер сутанат. Телефон: 5-16-62.

"Урал", сәнә "Минск" мотоцикл сутапәр, хаклә мар. Телефон: 2-26-63.

Пёлтерүсем

Куртәмән сутапәр:
Сәра (0,5 литр): "Жигулевское" - 2 тенкә те 50 пус, "Красный Восток", "Идель" - 3 тенкә те 20 пус.

Төрлә ассортиментлә шыв (1,5 литр) - 3 тенкә.

Сигаретсем: 1М - 3 тенкә те 95 пус, Бонд - 2 тенкә те 75 пус, Петр I - 2 тенкә те 65 пус, Марльборо - 6 тенкә те 40 пус, Родоли, Ту-134 - 1 тенкә те 70 пус, Прима, Идель - 95 пус, "Беломорканал" пирус - 75 пус.

Саплах заживалкәсем, шәрпәк, апат-симең, мороженәй, сәткенсем. Телефон: 2-82-32.

Кухня гарнитурәсем, сәтел-пукан (Польша-Германи) сутапәр (хаклә мар). Саплах телевизорсем, "Panasonic" (Япони) видиксем сутапәр, ләссех паратпәр. Свидетельство 14778 номерлә. Телефон: 5-22-20, каһна шәнкәрава-малла.

ВАЗ-21011 васкавлә сутанат, хаклә мар. Единени послокәнчи Александр Осиповран ыйтса пөлмелле.

Капәратмалли материалсем, саптехника, самоклейка, шпалер, карнизсем, маһча плиткисем, сәрсәсем, ятарлә сәләм, йәла химийә, парфюмери сәнетпәр. Школьная урамненче 22-мәш номерлә сурт "Сәнә стиль" магазинта туялма пултаратпәр.

"Сәнә стиль" - Сирен стилер.

Таватә пөләмлә хваттер тата КамАЗ сутанат. Телефон: 5-18-81.

Икә пөләмлә хваттере икә пәр пөләмлә хваттерсемпе улайшартпәр. Адрес: Вахитов урамә, 3-11.

СПТУ сывәхәнчә сурт тумалли гаражлә участок тата "Москвич-люкс" сутанасәсә, хаклә мар. Телефон: 5-36-50.

"Нурлатри суту-илү бази" АОра ёслеме васкавлә кирлә:

- газ сөвәрлә топливанә ёслекен пәс хурансән операторәсем;

- сибәтекен установкасен машинисчә. Телефон: 5-43-50.

Пәр камерәллә сәнә холодильник сутапәр, хаклә мар. Адрес: Гагарин урамә, 4-13, телефон: 5-11-59.

Бугурусан хулинчи суртән сур пәйне сутапәр е пәр пөләмлә хваттерне улайшартпәр. Телефонсем: 5-33-97, 5-12-69.

Икә пөләмлә хваттере (гараж, 2 сарай, 2 пахча пур) пәр пөләмлә хваттерне хуиса түлесе улайшартпәр. Адрес: Заводская урамә, 5-15.

РФ Перекет банкәи 4676-мәш Н-Октябрь уйрәмә 1998 сулхи июнен 17-мәшәненчә июлен 31-мәшәненчә сәнә владсем ушәт:

- "СБ-60 кун" - 60 кунләха - султалакри 21 процент;

- "СБ-100 кун" - 100 кунләха - султалакри 22,5 процент.

Пөрремәи вносән чи пөчөк сумми 30 тенкә е СШАи 100 долларә. Вклад вәйра пулна срок тәршишәне пәларти процент ставкине шантаратпәр.

Сире Эпир Ращейри Перекет банкәи хәтә хәш уйрәмәненче те кәтетпәр, эсир хәвәра киләшекен владсем узма пултаратпәр!

Телефонсем: 2-25-83, 2-21-21, 2-22-36. РФ ЦБ генерәльней лицензи номерә 1481.

Июлен 1-мәшәненчә пуласа августән 31-мәшәненчә 1999 сулхи сур сулһахә күне хакна хәсәт-журнал сырттараси пулат. Хаксемпе издәнисем синчен почман хәтә хәш уйрәмәненче те ыйтса пөлме пулат.
РУПС администрацийә.

Теп редактор Р.Ф.ЗАМАЛЕЕВ.

Редактор Т.И.БУРАЙКИНА.

Хәсәтә Тутар Республикин Информацие пичет министрствинче шута илнә.

Регистрационә номерә 34.

Учредительсем: Нурлат районен администрацийә редакция ёс коллективә

Хәсәт эрнере висә хушчен - юнкуи, эрнекуи, шәмәткун тутарла, вярәсла тата чәвашла тухат.

ПИРЕН АДРЕС: 423000, Нурлат хули, Карл Маркс урамә, 19.
ТЕЛЕФОНСЕМ: редактор - 2-12-14, 2-22-81, редактор заместителә тата советсемпе обществәлла организациясен пунарсәненчә пайә - 2-10-44, редактор заместителә, яваш секретарь - 2-18-67, редакторән вярәс дубляжә енепә ёслекен заместителә - 2-14-16, редакторән чәваш дубляжә енепә ёслекен заместителә - 2-10-44, ялухәсәләх пайә, промышленность, сырусемпе массәлла ёс пайә - 2-22-51, бухгалтери, реклама пайә тата фотокорреспондент - 2-15-63.